

ARBETSBLAD – KOMMUNEN

RÖRELSEFAKTOR

**ett sätt att integrera olika typer av fysisk
aktivitet i samhällsplanering och byggande**

VERSION 1 2021-03-11

Medverkande

**Verktyget Rörelsefaktor
har tagits fram som ett
samarbetsprojekt mellan
Riksidrottsförbundet och
FOJAB.**

Jonnie Nordensky, Projektledare Plats
för idrott, Riksidrottsförbundet

Emma Pihl, Planeringsarkitekt
FPR/MSA, FOJAB arkitekter Malmö

Åsa Samuelsson, Arkitekt SAR/MSA,
FOJAB arkitekter Malmö

Kontakt:

Riksidrottsförbundet

Riksidrottsförbundet@rfsisu.se

08-699 60 00

FOJAB

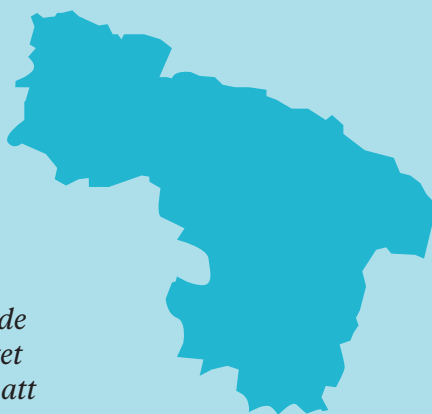
emma.pihl@fojab.se

070-166 92 25

asa.samuelsson@fojab.se

070-166 92 23

Arbetsblad KOMMUNEN

Syfte med kommunsalan

Syftet med kommunsalan är att skapa övergripande strukturer som ger förutsättningar för fysisk aktivitet och att ytor avsätts tidigt. I denna skala säkerställs att strategier för alla typer av fysisk aktivitet finns och att nuläge och framtida behov kartläggs och utgör underlag för planeringen.

Projekt: _____

Datum: _____

Medverkande i processen: _____

_____

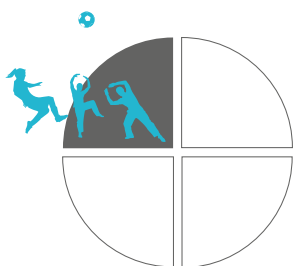
_____

_____

Steg 1 – Identifiera platser

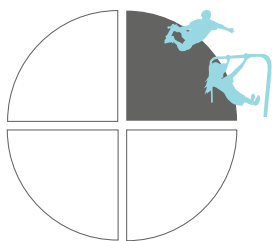
I denna skala finns oftast inte behov av att identifiera specifika platser för rörelse i hela kommunen i detalj. Att identifiera befintliga platser och framtida behov är istället en av de frågeställningar som ingår i faktorerna i steg 3.

För att skapa sig en snabb helhetsbild av förutsättningarna för fysisk aktivitet i kommunen kan ni dock reflektera över frågorna nedan. Vid behov finns möjlighet att sist i steg 1 bifoga en kartbild i dokumentet.

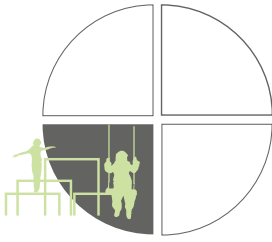
Organiserad idrott

Hur ser tillgången till ytor för organiserad idrott ut i kommunen som helhet och i dess olika delar? Finns det typer av idrottsytor som kännetecknas av större efterfrågan än tillgång i kommunen eller i dess olika delar? Finns några särskilt viktiga målpunkter inom eller utanför kommunen kopplad till organiserad idrott?

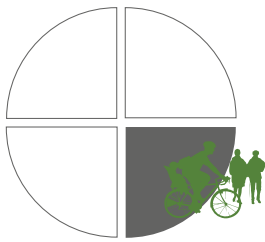
Självorganiserad idrott

Hur ser tillgången till ytor för självorganiserad idrott ut i kommunen som helhet och i dess olika delar? Finns det typer av ytor som kännetecknas av större efterfrågan än tillgång i kommunen eller i dess olika delar?

Vardagsrörelse

Hur ser strukturer för och tillgången till ytor för vardagsrörelse ut i kommunen som helhet och i dess olika delar?

Aktiva transporter

Hur ser de övergripande strukturerna för fotgängare och cyklister ut i kommunen som helhet och i dess olika delar? Finns sammanhängande nät som kopplar ihop viktiga målpunkter och olika orter med varandra eller saknas detta?

Plats för kartbild

Steg 2 – Mål för platsen

I steg 2 sätts gemensamma mål ur ett rörelseperspektiv för hela kommunen. Arbetet inleds med en diskussion om vad som önskas åstadkommas i kommunen. Vilken ambitionsnivå är önskvärd och rimlig? Behöver några särskilda aspekter av rörelse ges särskilt fokus?

På denna övergripande nivå och i samband med översiktsplanarbeten finns ofta uttalade övergripande mål som har satts inledningsvis i planarbetet. Det finns därför inte alltid behov av att sätta specifika mål i samband med arbetet med rörelsefaktor.

Ange de mål eller visioner som kommunen har vad gäller idrott, rörelse och fysisk aktivitet. Vid behov - komplettera dessa mål för denna process och ta fram egna i de fall övergripande mål saknas.

Exempel:

”Sveriges rörelserikaste kommun.”

”Idrottsstaden - Sveriges mest aktiva kommun!”

”Ett sammanhängande nät för aktiva transporter som knyter ihop kommunens alla delar.”

”Sveriges mest föreningstäta kommun”

Steg 3 – Faktorer

I steg 3 utvärderas i vilken utsträckning strukturer som ger goda förutsättningar för fysisk aktivitet skapas. Till skillnad mot de detaljerade skalorna hanteras i denna skala de fyra typerna av rörelse integrerat. Fyra övergripande faktorer har tagits fram. För varje faktor diskuteras frågeställningarna: *Vad uppnås? Vad saknas?* Med utgångspunkt från vad som uppnås under varje faktor görs en poängsättning på skalan 0-4 poäng per faktor. Sist i steg 3 finns också möjlighet att skriva in kommentarer på hur poängsättningen skett.

Faktor 1 - Samverkan

Genom tidig dialog och samverkan under processen med en översiktsplan kan kommunens långsiktiga behov av ytor för alla typer av fysisk aktivitet identifieras. Att involvera kommunens olika förvaltningar är prioriterat, men även andra aktörer som distriktsidrottsförbund, representanter för olika intressegrupper som byalag, ungdomsråd, vägföreningar etc bör identifieras och involveras tidigt.

Poängsättande kvaliteter

En bred involvering av och tidig dialog med alla förvaltningar sker där nuläge och behov för olika typer av rörelse diskuteras. Fortsatt förankring sker kontinuerligt under arbetets gång. Dessutom har andra relevanta aktörer identifierats och involverats, alternativt finns en plan för hur dessa involveras i senare skeden.

"Klicka" för att ange poäng

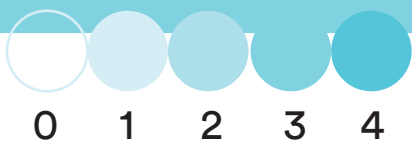
0 1 2 3 4

Faktor 2 - Övergripande strategier

Olika styrdokument pekar ut kommunens riktning och vision för olika typer av ytor eller funktioner som främjar fysisk aktivitet och en social föreningsverksamhet. Det kan t ex handla om idrotts-/fritidspolitiskt program, mobilitetsplan, cykelplan, grönplan, strategier för hållbar utveckling etc.

Poängsättande kvaliteter

Ett idrotts- eller fritidspolitiskt program har tagits fram som underlag för kommunens vision för föreningsidrotten och dess behov av ytor. I detta hanteras även ytor för självorganiserad idrott. Styrdokument har tagits fram som hanterar grönytor och andra ytor där fysisk aktivitet kan ske på allmän plats och kvartersmark. Även styrdokument som hanterar aktiva transporter och möjligheten att ta sig till områden viktiga för fysisk aktivitet finns. I styrdokument lyfts underrepresenterade grupper särskilt fram och ett mångfaldsperpektiv säkerställs. Relevanta delar från styrdokument har arbetats in i översiktsplanen.

0 1 2 3 4

Faktorer

Faktor 3 - Kartläggning av nuläge

Genom att kartlägga nuläget på en övergripande nivå kan viktiga strukturer inför fortsatt planering tydliggöras. T ex kan frågor om fördelning mellan olika kommunalar uppmärksammas, hur utbudet ser ut och vem som använder det eller ej, om sammanhängande strukturer finns eller saknas, hur viktiga målpunkter är placerade i förhållande till annat etc.

Poängsättande kvaliteter

En kartläggning av nuläget har gjorts där befintliga ytor kopplade till alla typer av fysisk aktivitet anges. En lokalförsörjningsplan visar på ytor för idrott i relation till befolkningen, både för befintliga och nya idrotter. Utifrån planen synliggörs var behovet av nya ytor är som störst, dels för olika idrotter, dels för andra funktioner för ökad fysisk aktivitet.

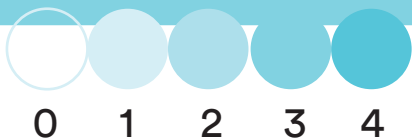

Faktor 4 - Ytor och strukturer

För att i senare skeden säkerställa att rätt ytor finns på rätt ställen och att olika behov tillgodoses, behöver ytor och strukturer för idrott och fysisk aktivitet ta plats redan i översiktsplanen. Var ytor placeras i förhållande till varandra, hur de fördelas och hur de kopplas samman är några viktiga aspekter.

Poängsättande kvaliteter

Slutsatser från de strategiska planerna arbetas tydligt in i översiktsplanen och utgör en utgångspunkt för hur nya ytor och strukturer placeras för alla typer av fysisk aktivitet. Ytor för idrott markeras särskilt på markanvändningskartan. Andel grönyta och dess vikt för fysisk aktivitet preciseras. Strukturer för fotgängare och cyklister prioriteras särskilt. Sammanhängande stråk och kopplingar mellan viktiga målpunkter, mellan stad och natur etc pekas ut i planen.

Anteckningar och medskick

Här finns möjlighet att beskriva och motivera er poängsättning. Motivera hur ni resonerat där det är relevant.

Under arbetets gång kan även frågor ha kommit upp som behöver tas omhand i en mer detaljerad skala. Nedan finns därför även möjlighet att sammanfatta medskick till ett kommande skede.

Steg 4 – Bedömning av helheten

I steg 4 samlas poängsättningen från alla faktorer för att ge en samlad bild av den totala rörelsefaktorn för kommunen. I denna skala är faktorerna inte lika många och lika detaljerade som i de mer detaljerade skalorna. Faktorerna utgör här snarare ett slags checklista för att säkerställa att frågorna tas omhand på en strategisk nivå så att översiktsplanen blir en god utgångspunkt för att planera för fysiska aktivitet av alla slag.

Samverkan 0-4 p	<input type="text"/>	poäng
Övergripande strategier 0-4 p	<input type="text"/>	poäng
Kartläggning av nuläge 0-4 p	<input type="text"/>	poäng
Ytor och strukturer 0-4 p	<input type="text"/>	poäng
Total rörelsefaktor för kommunen:	totalt <input type="text"/>	/16 poäng

Steg 5 – Genomförande och ansvar

Planera och sammanfatta

I det avslutande steget finns möjlighet att ange vilka åtgärder som krävs efter att denna process med rörelsefaktor är genomförd. Ni kan här utgå från frågorna:

Vilka åtgärder krävs för att uppnå satt rörelsefaktor för kommunen?

Vem ansvarar för genomförandet?

När behöver det ske och i vilken ordning?

Vad?

När?

Av vem?